

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. CHEBAPCI

APARE ODATĂ PE
SĂPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei

Pe 6 luni 16 >

Pe 3 luni 8 >

Studentul plătește pe jumătate

Străinătate : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REPRODUCȚIA INTERZISĂ



REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

91,— Oheul Dămboviței —91.

Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechi 2 Lei

 Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat. 

S U M A R

Art. 7 din Legea Rurală, art. 1 și 2 din legea din 1879 și art. 132 din Constituțiunea revizuită în 1884 de D-l D. Chebapci.

Jurisprudența Română :

Curtea de Casație, secția I: *Ministerul de Resbel* cu *M. Săvescu*.

Curtea de Apel Iași, secția II: *Lupu Katz* cu *Haiia Leibovici*.

Idem: *Societatea Economia din Iași* cu *Căpitan N. Ianculescu* și *Eug. Ianculescu*.

Tribunalul Județului Brăila: *Căpitan D. Mandachescu* și *Zinca Mihalovici* cu *Zinca Haralambescu*.

Erată.—Bibliografie.

Art. 7 din legea rurală, art. 1 și 2 din legea din 1879 și art. 132 din Constituțiunea revizuită în 1884.

Brațul drept al Domnitorului Cuza, întru desființarea clăcei, emanciparea brațelor și deplina improprietărire a țăranilor pe pământurile muncite de ei, a fost Mihail Cogălniceanu. Marele bărbat în discursul rostit la Academia Română¹⁾ ne spune: «A face istoricul cestiunei rurale în țările romane este a scrie istoria a trei secole de împilări făcute poporului român. Domnii veniți din Mara-mureș și din Făgăraș, spre a funda statele române, au găsit aceste țări nu pustiri²⁾ ci locuite de populațiuni sdravene, moșnașe și libere; cum acestea în cursul veacurilor și sub Domnii cei mai valoroși, drept răsplătă a lungilor lupte ce au susținut pentru apărarea și mărirea mării moșii, Patria, au fost prefăcuți în robi, lipiți pământului sub nume de *rumâni* și de *vecini*».

¹⁾ 13 Aprilie 1881.

²⁾ Vezi și anafora din 1814 a boerilor din Moldova.

Să apropiem de acestea zisele lui Kantemir: «ori i-au făcut din acei răzeși, cari pentru sărăcie și-au vândut moșiile părintești, și prin strămbătatea boerilor au fost constrânși a primi și jugul supunerii iobăgești».

Clăcașii, în cea mai mare parte, se trăgeau din:

- 1) moșnașii dinainte de descălicare, ce stăpânise pământurile moștenite de la bunii și străbunii lor;
- 2) din răboinicii ce, pentru vitejia lor în bătălii, primiseră de la Domnii de pe vremuri, drept răsplătă, moșii hărăzite.

Pricinele care au împins pe răzași de a vinde moșiile lor și a cădea în iobăgie, au fost: sărăcia, provenită, din desele năvăliri, din asupririle și strămbătățile boerilor.

Acei ce au întocmit legea rurală au ținut seamă de învățămintele date de istoria proprietății rurale, împedcând pe improprietarit de a înstrăina pământul său.

Intocmitorii legii rurale au mai ținut seamă de unele împrejurări, precum și de unele principii ce guvernează dreptul de proprietate, între cele mai însemnate, rodnicia lui. Pre cât timp trăește părintele de familie, pământul dat lui, după legea rurală, este muncit, când el însă închide ochii și îi rămâne veduva și copiii nevrâstnici, sau numai veduva singură, numai este cine să mai muncească acel pământ, el rămâne înțelenit, sterp, neroditor. Așijderea se întâmplă când improprietaritul este leneș, are patima beției, or a ajuns gârbov de bătrânețe, fără de copii în stare de a munci.

În ast-fel de împrejurări, bunul simț ne povă-

tueste și ideamă să găsim un chip ca să nu rămână pământul păragină, ci să 'l dăm pe mâna unui muncitor, vrednic și harnic, ce cu drag l'ar munci de l'ar avea; de acea s'a și încuviințat înstrăinarea către un muncitor consătean, un urmaș de al clăcașilor ce nu este împroprietarit, ce nu are pământ de lucru.

Inalienabilitatea absolută a averii nemișcătoare se împotrivesc unei regule ale economiei politice, după care libera circulațiune a bunurilor, ar avea foloase mari. Ținându-se seamă de aceasta, neînstrăinarea pământurilor date prin legea rurală, a fost mărginită numai pe un timp de 30 de ani.

Din considerațiunile de mai sus, s'a format prescripțiunea art. 7, redactat ast-fel: «*De la promulgarea decretului acestuia, în termen de 30 ani, săteanul său moștenitorii săi, nu va putea înstrăina nici ipoteca proprietatea sa, nici prin testament, nici prin acte între vii, de cât către comună sau către vre un alt sătean*».

Aș putea zice că art. 1 și 7 din legea rurală, sunt brățara de aur ce legea a pus'o la brațul clăcașilor și a urmașilor lor, vrednici la treabă, harnici la muncă.

În curgere de 15 ani de la punerea în aplicare a legii rurale, art. 7 a fost călcat, pământurile țaranilor treceau la cârciumari și cămătari, în cea mai mare parte, străini de naționalitate română, străini de sat, străini de munca câmpului.

Față cu primejdia ce se tot mărea, Camerile din 1879, votară proiectul propus de guvern, care deveni: «*Legea de la 13 Februarie 1879, pentru menținerea și executarea art. 7 din legea rurală*», și care interpretează cuprinderea acestui articol.

Prin articolii 1 și 2 al acestei legi interpretative se anulează pentru trecut toate înstrăinările pământurilor rurale, făcute direct sau indirect, prin un act deghisat sau persoane interpuse, către vre o persoană, alta de cât comuna sau vre sătean. Aceasta este partea interpretativă a legii din 1879.

Partea explicativă are următoarea cuprindere: «*Se înțelege că, potrivit legii din 1864, învoirea dată sătenilor de a cumpăra pământuri de ale foștilor clăcași, a fost și este mărginită numai în favoarea cultivatorilor săteni cari, ne fiind clăcași*

în anul 1864, nu au avut asemenea pământuri. Această învoire a fost și este individuală și mărginită pe întinderea de pământ recunoscută unui foșt clăcaș prin legea din 1864».

Chipul cu care urma să se stabilească lucrurile în starea în care se găseau împroprietăriții până a nu se călca dispozițiunea ocrotitoare din art. 7, a fost arătat de articolii 4—16 inclusiv din această lege.

S'a întocmit o comisiune compusă din 3 membri aleși, în fie-care județ de consiliul județean, cu însărcinare ca unul din ei dimpreună cu un delegat al prefectului și cu primarul de a verifica în fie-care comună, după tabela litera A, dacă cei împroprietăriți stăpânesc pământurile, ori le-au înstrăinat contrar cu dispozițiunile art. 1 și 2 din lege, și a face un tablou pe care îl vor înainta consiliului județean care le va controla și le va da o formă definitivă, art. 4.

Tabloul general al statisticeii din fie-care județ, se înainta de către comitetul permanent, la tribunalul județului. Acesta, prin președintele lui, cita pe părți și pronunța hotărârea definitivă, fără să mai poată fi atacată pe calea de opozițiune, apel și recurs. Art. 5 și 8.

Când s'a revizuit Constituțiunea în anul 1884, partidul liberal, pe atuncea la putere, îngrijat, pe de o parte, după mine pe nedrept, ca nu cumva, venind la putere, un alt partid, să modifice art. 7 din legea din 1864, ca și articolii 1 și 2 din legea interpretativă; iar pe de alta spre a prelungi termenul de neînstrăinare, și a întinde ocrotirea cultivatorilor din Dobrogea au pus în Constituțiune, dispozițiunea adițională, art. 132 în cuprindere: «*Pământurile foștilor clăcași, ale însurățeilor și ale locuitorilor cari au cumpărat sau vor cumpăra în loturi mici proprietăți de ale Statului, sunt și vor fi inalienabile în timp de 32 de ani de la promulgarea acestei legi*».

«*Inalienabilitatea se aplică și la pământurile vindute de Stat în loturi mici în partea României de peste Dunăre*».

Asupra aplicațiunei art. 132 din Constituțiune, s'a ivit păreri deosebite: Unii socotesc că neînstrăinarea este absolută, că art. 7 din legea rurală, cum și art. 1 și 2 al legii interpretative din 1878, au fost abrogate; iar alții sunt de pă-

rere că, prin art. 132, nu s'a adus nici o schimbare legilor de mai înainte.

Intâia părere se razimă pe discuțiunile din Cameră, din care rezultă că legiuitorul constituant a voit să pună capăt abuzurilor ce se făceau cu aceea că cumpărătorii se dădeau drept sătenii, cultivatorii de pământ, pe când în realitate erau streini, și nici nu erau muncitori de pământ. D-l Maxim, președinte la tribunalul de Iași, în un raport adresat d-lui Ministru de Justiție (publicat în «Curierul Judiciar» No. 46 din Decembrie 1895), în sprijinirea acestei păreri, învoacă ne luarea în seamă a amendamentului propus de d-nul deputat Arapu: «*că înstreinările de pământ către sătenii nu intră în prescripțiunile legii de față*».

Curtea de apel din București, secțiunea III, prin decisiunea din 18 Martie 1897, învoacă următoarele argumente:¹⁾ 1) Că art. 132, declarând inalienabilitatea pământurilor foștilor clăcași, adaogă, în un aliniat deosebit: *Schimburile de pământ nu intră în prohibițiunea legii de față*; că dispozițiunea imperativă, categoria, unită cu permisiunea schimbului arată în destul de clar că Constituția n'a vroit a proroga instituțiile existente, ci a înțeles a reglementa la rîndul ei, edictând dispozițiuni noi, independente de starea legislativă de până atunci; 2) Că art. 7 din legea rurală permițând orice înstreinare printre sătenii, permitea implicit și schimbul; că de ar fi vroit să mențină starea anterioară nu ar fi menționat numai de schimb: «*qui dicit de uno negat de altero*».

Părerea a doua care este și cea a Inaltei Curți de Casațiune, este că art. 132, n'a abrogat legislațiunile anterioare, sprijinind acesta așisderea pe discuțiunile ce a avut loc în Cameră.

Această nepotrivire în jurisprudență nu va putea să înceteze curând, din pricină că controversa privește o dispozițiune din Constituțiune ce nu poate fi nici modificată, nici interpretată de cât numai prin o Constituantă de care fug și guvernele cele mai puternice.

Mai nemerit este a se face un apel călduros către acci chemați a aplica legea ca să dea aceiași interpretațiune articolului 132 din Constituțiune. Interpretarea ce se va da, să corespundă vroinței legiuitorului ce a căutat să proteagă

proprietatea rurală în genere spre a nu cădea în mâna străinilor, a improprietărilor și însurăților pe care îi aș pus pe aceeași linie și a locuitorilor de prin sate din Dobrogea în special, pentru a avea pământ de hrană.

Constituțiunea a coprins, în dispozițiunea sa prohibitivă, pe sătenii improprietăriți, în temeiul legii rurale din 1864, pe însurății improprietăriți prin legea din 1879, pe sătenii din Dobrogea, pe toți sătenii ce aș cumpărat de la Stat pământuri în loturi mici.

(Va urma)

D. Chebapci.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE, SECȚIA I

Audiența de la 17 Septembrie 1897

Președenția D-lui C. E. SCHINA, Prim-Președinte

Ministerul de resbel cu M. Săvescu

Virtutea militară.—Medalie.—Pensiune.—Cine poate să o acorde.—Competință.—Contestațiune asupra datei de când urmează a fi acordată.—Cine o judecă.—(Art. 72 și 73 din legea recrutărei.—Art. 20 din regulamentul medaliei «Virtutea militară», din anul 1872).

Incurajarea virtuților militare, aprecierea meritelor militarilor și acordarea de medalii cari dau dreptul și la pensuni, sunt prin esență, attribute ale puterii esecutive, și în special ale departamentului de resboi, și esercițiul lor neputând avea ca sancțiune o constrângere juridică de drept comun, ci numai responsabilitatea politică a deținătorilor puterii esecutive, este necontestat, sub acest punct de vedere, că instanțele judecătorești sunt incompetente a stabili, pe cale de judecată, însăși dreptul de medalie și pensiune.

Instanțele judecătorești sunt competente a judeca numai contestațiunile ce se ivesc, când autoritatea în drept recunoscând dreptul la medalie și la pensiune unui militar, asupra datei de când trebuie acordată medalia și pensiunea.

Decisiunea No. 321¹⁾—Respingerea recursului făcut de Ministerul de resbel contra decisiunii Curții de apel din Iași, secția II, cu No. 28/97, dată în proces cu M. Săvescu.

Curtea deliberând,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-consilier I. Duca;

Pe d-l avocat G. Părvulescu, din partea Ministerului de resbel, recurent în desvoltarea motivelor de casare, și

¹⁾ În numărul viitor vom reveni asupra acestei decisiuni, spre a arăta care este linia de demarcațiune între puterea esecutivă și cea judecătorească.

Pe d-l avocat D. Chebapci, din partea intimatului M. Săvescu, în combateri;

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare:

Exces de putere și violare de lege săvârșite de Curtea de apel, întru cât, după art. 72 și 73 din legea recrutării, combinate cu art. 20 din regulamentul medaliei „Virtutea militară” din 1872, dreptul de a acorda asemenea medali și pensiunea la cari le dă drept, fiind un atribut esclusiv șefului puterii esecutive, instanțele judecătorești nu pot condamna pe stat la plata pensiunii pentru timpul anterior datei decretului regal care acordă medalia, cu drepturile înegrente ei.

Având în vedere decisia supusă recursului din care rezultă că M. Săvescu, după retragerea sa din armată, și-a reclamat îndată dreptul său la medalie și pensiune, conform art. 72 și 73 din legea recrutării, adresându-se șefilor săi, potrivit regulamentelor militare; că dacă acest drept nu i sa acordat de cât tocmai în urmă, după suplica din 1895 adresată Ministerului de război, cauza nu a fost că autoritatea competentă l'ar fi declarat nedemn de această distincțiune saă că nu ar fi îndeplinit cele-l'alte condițiuni legale, ci, împrejurarea că nu a putut să fie găsit imediat în controalele armatei;

Că numai după ordinul Ministerului către autoritățile inferioare, cercetându-se mai amănunțit, s'a găsit în fine, trecut în aceste controale;

Că așa fiind, i s'a recunoscut de Minister dreptul său la medalie și la pensiune, însă nu de la îndeplinirea serviciului său efectiv și fără pată de 12 ani, cum prevede art. 72 din legea recrutării, ci numai de la data ultimei sale cereri, 4 Martie 1895;

Considerând că încurajarea virtuților militare și aprecierea meritelor, sunt prin esență, attribute ale puterii executive, și în special, ale departamentului de război; că exercițiul lor neputând avea ca sancțiune o constrângere juridică de drept comun, ci numai responsabilitatea politică a deținătorilor puterii executive, sub acest punct de vedere, este necontestat că instanțele judecătorești sunt incompetente a stabili, pe cale de judecată, însăși dreptul de medalie și pensiune;

Considerând însă că nu este tot ast-fel, când autoritatea competentă a cercetat și a recunoscut calitățile celui ce a servit timp de 12 ani, fără pată, în armata permanentă, dar în loc de a-i socoti drepturile sale de la părăsirea serviciului, conform art. 73 din legea recrutării, prelungește acest termen la data ultimei sale cereri; că judecarea acestei contestațiuni intră în atribuțiunea instanțelor judecătorești, și deci Curtea de fond, judecând procesul, nu a comis nici un exces de putere, nici a violat art. 72 și 73 din legea recrutării;

Pentru aceste motive, respinge, etc.

CURTEA DE APPEL DIN IAȘI, SECȚIA II

Audiența de la 14 Iunie 1897

Președenția D-lui I. I. VRANCEANU, Președinte

Decisiunea comercială No. 9

Lupu Catz cu Haia Leibovici.

Conexare. — Când se poate ordona conexarea a două afaceri pendinte la două instanțe judecătorești de același grad de jurisdicțiune.

Gir.—Cambia.—Gir după scadență.—Cesiune. — Acțiune cambială. — Acțiune comercială.

Opunerea debitorului la plată pe motiv că a achitat cambiele în mâna creditorului. — Ce probe poate invoca. — Dacă și se poate opune art. 349 din codul comercial.

Registrele comercianților. — Când fac probă și între cine.

1) Când două instanțe judecătorești, de același grad de jurisdicțiune, sunt sesizate de două acțiuni între aceleași părți, derivând din același raport juridic intervenit între acele părți, pentru a se evita o contrarietate de hotăriri, judecătorii sunt în drept să conexeze ambele acțiuni la una și aceiași instanță desistându-se cea-laltă instanță de judecarea acțiunii cu care fusese sesizată.

2) Girul cambiei ajunsă la scadență produce numai efectul unei cesiuni, și în acest cas, ne mai fiind vorba de o acțiune cambială propriu disă, nu se poate invoca în contra debitorului rigurositatea art. 349 din codul comercial, în privința administrării probelor în dovedirea plății făcută direct în mâinele creditorului, ci rămânând numai o simplă acțiune comercială, se pot administra toate probele permise de codul comercial.

3) Registrele comercianților, ținute în regulă, pot face probă în justiție între comercianți.

S'a ascultat: D-nii avocați G. Nicoleanu și Longinescu în dezvoltarea incidentului pentru disjuncțiunea apelurilor din partea intimatului Haia Leibovici și d-l Cristofor, avocatul apelantului Lupu Catz, în combateri;

Curtea deliberând,

Având în vedere cererea intimatului Haia Leibovici de a se disjuncționa apelul pendinte la această secție și interjectat de Lupu Catz contra sentinței Tribunalului Iași, secția a II-a No. 123 din 20 Martie a. c. 1897, prin care acesta din urmă este condamnat către cea d'ntâi la plata sumei de 3000 lei cu procente comerciale și 60 lei cheltueli; valoarea cambiilor în număr de 4 si anume, una de 500 lei cu data de 1 Septembrie 1896, a doua de 1000 lei cu data de 10 Septembrie 1896 a treia de 500 lei cu data de 13 Septembrie 1896 și a patra de 1000 lei cu data de 29 Septembrie 1896, subscrise cele trei d'ntâi numai de apelantul Lupu Catz, iar cea de a patra și de P. S. Alexandrescu, toate în ordinul lui Strul Leibovici, de apelul de care secția I-a a acestei Curți, s'a desesizat în favoarea acestei secțiuni, ce s'a interjectat tot de Lupu Catz contra sentinței aceluiași Tribunal sub No. 14c din 4 Aprilie 1897, prin care i se respinge acestui din urmă cererea de restituire a aceluiași cambii ca plătite;

Având în vedere că ambele aceste acțiuni sunt între aceleași persoane, au același obiect și mai mult încă că apărarea în una din ele e întemeiată pe aceeași cauză, de care se servește reclamantul și în a doua și anume: pe faptul liberațiunii prin plată pe care-l cere

apelantul a le dovedi în ambele cu registrele comerciale;

Având în vedere, că prin faptul desesizării, secția I-a a acestei Curți prin decizia sa No. 966 din Mai 1897 în favoarea acestei secții, acțiunea introdusă de apelantul Lupu Catz în contra Haiei și I. Leibovicî pentru restituirea cambiilor arătate mai sus ca plătite, a fost adusă în judecata acestei secții înaintea căreia este diferență în acelaș timp cu acțiunea pentru plata acelorasi cambiî, și ast-fel fiind este loc a se examina dacă aceste două acțiuni n'ar trebui a fi unite ca fiind conexe și judecate prin una și aceiași decizie;

Având în vedere că după cum s'a expus mai sus ambele aceste acțiuni derivă din acelaș raport juridic intervenit între părți, constatat formal prin existența cambiilor în litigiū, cu deosebire că una consistă în cererea de plată a acestor cambiî și este acțiune principală lor, iar cea-l'altă este o cerere de apărare sau o acțiune de excepțiune în contra acelorasi cambiî și amândouă împreună alcătuiesc acelaș litigiū, în așa fel, în cât resolvirea uneia implică necesarmente și soluția celei-l'alte;

Având în vedere că a admite contrariul ar fi a expune prin judecată deosebită a acestor acțiuni, la o absolută contrarietate de hotărîri, fiind dată puterea lucrului judecat; Că dacă în specie una din acțiuni este supusă la un regim de probe cu mult mai riguros de cât cea-l'altă, această împrejurare nu este suficientă de a le despărți atunci când sunt atât de strâns legate între ele, în cât una coprinde implicit pe cea-l'altă și interesul unei bune administrații a justiției cere să fie judecate în aceeași instanță; că ast-fel fiind cererea intimitei în apel de a se judeca separat e inadmisibilă.

Pentru aceste motive, Curtea, în majoritate,
Respinge incidentul și conexează apelurile;

In fond:

S'aū ascultat: d-niî Cristofor, avocatul apelantului Lupu Catz, în desvoltarea motivelor de apel, și d-niî G. Nicoleanu și Longinescu, avocații intimitei Haia Leibovicî în combateri.

Deliberând,

Având în vedere apelurile interjectate de Lupu Catz contra sentințelor Trib. Iași, s. II. No. 123 din 20 Martie 1897 și No. 145 din 4 Aprilie 1897, prin care, prin cea dintîi îl condamnă la plata sumei de lei 3000 cu procente comerciale și 60 lei cheltueli, valoarea a 4 cambiî semnate de dînsul în ordinul lui Strul Leibovicî și prin a doua i se respinge cererea de restituire a acestor cambiî din mâinele Haiei și I. Leibovicî ca fiind plătite;

Având în vedere susținerile și actele prezentate de părți;

Având în vedere că după cum se constată din dosarele cauzei și susținerile ambelor părți, obiectul litigiului este, acțiunea intentată de intimata Haia Leibovicî contra apelantului Lupu Catz pentru plata sumei de lei 3000 valoarea a 4 cambiî anume:

1) Una de 500 lei cu data de 1 Septembrie 1896, a doua de 1000 lei cu data de 10 Septembrie 1896, a treia de 500 lei cu data de 13 Septembrie 1896 și a patra de 1000 lei cu data de 29 Septembrie 1896, cele trei d'intîi semnate numai de apelantul Lupu Catz, iar a patra

de P. S. Alexandrescu, toate patru în ordinul lui Strul Leibovicî, defunct la 16 Martie 1896, și acțiunea intentată de apelantul Lupu Catz, contra Haiei și I. Leibovicî, pentru restituirea cambiilor ca plătite;

Având în vedere că din desbaterile urmate, dosarele cauzei și din însuși declarația intimatului I. Leibovicî făcută la Tribunal prin petiția înregistrată la No. 1596 din 30 Ianuarie 1897 și aflată la dosarul trib. Iași, secția II, No. 2243/97 și din girul pus în dosul acestei cambiî, cu data de 28 Ianuarie 1897, se constată că aceste cambiî după îndeplinirea scadenței lor a fost trecute prin gir, intimatului I. Leibovicî și potrivit art. 281 c. com., acest gir după scadența cambiilor neputînd avea alt efect de cât acel al unei cesiuni, numai poate fi vorba în specie de o acțiune cambială propriu zisă, spre a se putea invoca cu succes rigurositatea dispoziției art. 349 c. com., în privința administrării probelor în dovedirea plăței făcute direct în mâinele creditorului, întru cât nu s'a notificat această cesiune și rămîne numai o simplă acțiune comercială în exercitarea căreia se pot administra toate probele permise de codul comercial;

Având în vedere că potrivit art. 51 codul comercial registrele comercianților, ținute în regulă pot face probă în justiție între comercianți;

Având în vedere că din certificatul de înscrierea firmei și din dosarul corecțional al trib. Iași, secția II-a. No. 2122/96, se constată că apelantul Lupu Catz este și era comerciant în timpul emiterii acestor cambiî;

Având în vedere că din coroborarea mai tuturor depunerilor martorilor ascultați înaintea Tribunalului în acțiunea pentru restituirea cambiilor enunciate și certificatul grefierului Trib. Iași, secția II, No. 10,134 din 30 Mai 1897, al cambiilor protestate de Strul Leibovicî, pe când era în viață, să constată că acesta din urmă făcea obicînuît împrumuturi cu procente la diferite persoane; că ast-fel ocupațiunea lui era afaceri de comerț, avînd ca profesiune împrumutarea de bani cu procente pe cambiî, și din împrejurarea cum că martorii care-l cunoșteau ca împrumutător de bani cu procente, nu precizează de cât cu 8 sau 10 persoane anume la care ar fi făcut împrumuturi, nu se poate deduce că nu era comerciant; și ca atare apelantul fiind comerciant, după cum s'a arătat mai sus ca și Strul Leibovicî, registrele celui dintîi, contra acestuia din urmă sau a reprezentărilor săi și în afaceri de comerț pot face probă în justiție.

Având în vedere că din registrele comerciale ținute în regulă și prezentate de apelantul Lupu Catz se constată că acesta din urmă a plătit lui Strul Leibovicî pe când era în viață suma de lei 2425, aconto cambiilor ce face obiectul litigiului de astă-zi și quantumul acestei sumi n'a fost contestat de intimați ci numai puterea probatorie a acestor registre;

Având în vedere că sinceritatea acestor registre se confirmă nu numai din faptul că sunt ținute în regulă conform legei comerciale și vizate la timp, dar încă aceste conținute în ele se confirmă și prin coroborarea arătarilor martorilor ascultați de Tribunal în audiența din 20 Februarie 1897, și cu împrejurarea neprotestării acestor cambiî, de și una din ele de 500 lei ajunsă la

scadență înainte de 15 Noembrie 1896, data morții lui Strul Leibovicî, ceea-ce denotă că plata lor trebuia făcută în rate după cum se constată prin registrele comerciale prezentate ale apelantului Lupu Catz, mamult încă, însuși intimății la Tribunal în audiența din 20 Martie 1897, au cerut și li s'a admis a dovedi cu martori că apelantul ar fi recunoscut valabile aceste cambii numai pentru 2000 lei, iar nu 3000 lei valoarea lor, ceea ce confirmă cele susținute de apelant, cum că plata acestor cambii era convenită a se face în rate, ceea ce a și făcut, după cum se constată prin registrele sale comerciale ce le prezintă, cum că acontul acestor cambii a plătit defunctului Strul Leibovicî în viață fiind suma de 2425 lei;

Având în vedere, că din lucrările aflate în dosarul acțiunii de restituirea acestor cambii și recipisa Casei de depuneri și consemnațiuni No. 15,004 din 17 Ianuarie 1897, să constată că apelantul Lupu Catz a făcut ofertă reală și a sumei de 582 lei cu procente și cheltueli, așa că valoarea întreagă a acestor cambii fiind plătită, acțiunea Haiei Leibovicî pentru plata lor rămâne nejustificată ca și deținerea lor de către ea și I. Leibovicî și justifică cererea apelantului în restituire, deci, admisibile apelurile lui Lupu Catz contra sentințelor tribunalului Iași, secția II, No. 123 și 145;

Având în vedere, că în fapt se constată după cum s'a arătat și mai sus și nu s'a contestat în instanțe, cum că aceste cambii să dețin de ambii intimății, așa că ambii sunt ținuți la restituirea sa valoarea lor, ca deținându-le fără cauză;

Având în vedere și cererea de cheltueli de judecată pe care Curtea apreciindu-le potrivit art. 146 pr. civ., le fixează la suma de 400 lei.

Pentru aceste motive Curtea în majoritate,

Primesce apelurile făcute de Lupu Catz reformă sentințele Tribunalului din Iași secția II Comercială No. 123 de la 20 Martie 1897 și No. 145 de la 4 Aprilie 1897 și respinge acțiunea intentată de Haia Leibovicî, contra lui Lupu Catz pentru 3000 lei;

Admite acțiunea lui Lupu Catz și condamnă pe Haia Leibovicî și Iosef Leibovicî ca să-i restituie cele patru cambii.

(ss) C. Dimachi, M. Grigoriu, N. Volanti, D. Sofian.

(ss) p. grefler, V. G. Vrabie

Osebită opiniune

1) *In ce privește disjuncțiunea:*

Considerând că acțiunea cambială este de grabnică soluțiune supusă unei proceduri sumară și mijloacele de apărare permise contra ei sunt deosebite și anume prevăzute prin art. 349 c. com.; Că din contra acțiunea în restituirea cambiilor este supusă procedurii ordinare atât în privința termenilor cât și a probațiunii, că deci într unu cât aceste două acțiuni sunt de diferite naturi, cumularea lor nu poate avea loc, de oare-ce prin aceasta, s'ar nimici scopul legii în ceea-ce privește efectele cambiilor.

Prin urmare sunt de opiniune a se admite disjuncțiunea.

2) *In ce privește fondul:*

Considerând că singurul mijloc de dovadă invocat de apelant pentru a proba plata cambiilor sub-scrite

de el la ordinul lui Strul Leibovicî, consistă în registrele sale proprii;

Considerând însă că aceste registre nefiind ținute în regulă și apoi nefiind probată nici calitatea de comerciant a lui Strul Leibovicî, nu pot fi opuse Haiei Leibovicî fca decedatului Strul Leibovicî, și deci apelantul neprobând achitarea cambiilor, e ținut să plătească valoarea lor;

Pentru aceste motive, suntem de opiniune a se respinge apelurile și a se confirma sentința tribunalului.

(ss) I. I. Vrânceanu.

Audiența de la 15 Maii 1897

Președenția D-lui I. I. VRÂNCEANU, Președinte

Deciziunea civilă No. 80

Societatea Economia din Iași cu Căpitan N. Ianculescu și Eugenia Ianculescu

Dotă. — Imobil dotal. — Datorii contractate, de soția sa de constituitorii zestrei, înainte de celebrarea căsătoriei.

Dacă pentru asemenea datorii se pot urmări veniturile imobilului dotal.

Veniturile imobilelor dotale se pot urmări pentru datorii contractate, înainte de căsătorie, de către soția sa de aceia ce au constituit dota.

S'a ascultat: d-nii G. Anastasiu, avocatul apelantei Societății de Economie din Iași în dezvoltarea motivelor de apel și d-l Voișel, avocatul intimăților Căpitan Nicolae Ianculescu și Eug. Ianculescu în combateri.

Curtea deliberând,

Văzând apelul introdus de Prima Societate de Economie din Iași în contra hotărârei Tribunalului Iași secția II, No. 135 de la 8 Aprilie 1897, prin care s'a invalidat lucrările de urmărire înființate de portărei prin procesul-verbal No. 42 din 8 Ianuarie 1897, în urma jurnalului Tribunalului No. 103/96;

Văzând că această hotărâre a fost pronunțată asupra opozițiunii introduse de Căpitanul N. Ianculescu în contra urmăririi începută pe motiv că veniturile sechestrate de către casa de Economie, în temeiul unui titlu definitiv, pentru suma de 1500 lei, având caracter de avere dotală, după cum rezultă din actul din 31 Maii 1893 autentificat și transcris de tribunal, nu pot fi urmărite ca fiind apărate de principiul inalienabilității și cel mult s'ar putea urmări imobilul în nuda sa proprietate.

În fapt se constată că la 5 Iunie 1893 d-ra Eugenia Reus Mârza, pentru nevoile căsătorii proiectată cu d-l Căpitan N. Ianculescu se împrumută de la Prima Societate de Economie cu suma de lei 1500, garantată solidar de către soții Alexandru și Ecaterina Gutti și Nicolae și Crisița Stephano, acești din urmă fiind chiar cei ce au înzestrat-o cu imobilul a cărui venituri se urmăresc; că ulterior, la 1 Iulie, se efectuează căsătoria, iar prin hotărârea definitivă a Tribunalului Iași, secția I, No. 18 din 19 Ianuarie 1896, pentru neplata la termen, d-na Căpitan Ianculescu a fost condamnată la

plata sumei datorită și la Noembrie 1896 s'a pus în urmărire veniturile feredeului «Sărata», imobilul dotal.

In drept,

Văzând că această urmărire asupra venitorilor unui imobil dotal se întemeiază pe art. 1253 c. civ. după care imobilul dotal poate fi vândut deci și sesisabil pentru plata datoriilor contractate înainte de căsătorie de femeia sa de aceia ce au constituit dota, că în cazul concret, în care datoria a fost contractată solidar de femeie și de înzestrătorii ei și înainte de celebrarea căsătoriei;

Considerând că nu se poate susține că în asemenea caz, față cu drepturile bărbatului usufructuar care ar fi exclusiv proprietarul veniturilor dotale, numai nuda proprietate a imobilului este susceptibilă de urmărire, căci dacă legea îi impune prin art. 1243 toate obligațiunile usufructuarului, însă nu îl asimilează cu acesta. Drepturile bărbatului provin din faptul că el este declarat prin lege capul asociațiunii dotale ca atare exercitând numai administrațiunea fără a avea însă proprietatea dotei; că dacă legea îi dă dreptul de a percepe veniturile, aceasta o face numai pentru a realiza scopul dotei menită să suporte sarcinile căsătoriei; că acest drept nu constituie pentru el un drept real distinct de nuda proprietate și nu se poate susține că actul dotal a creat o desmembrare de proprietate, că administrațiunea și folosința bărbatului se exercită numai asupra bunurilor ce sunt și rămân proprietatea femeii ca dotală; că de almintrelea dacă în momentul căsătoriei, bunul femeii era îndatorit constituirea dotalității nu poate exista de cât cu această rezervă;

Că afară de aceasta este dovedit în fapt, prin recunoașterile sale de la prima instanță, că oponentul de azi a avut deplină cunoștință că datoria ce se contracta de către viitoarea sa soție era pentru folosul comuna amândorura și ar fi neechitabil și contrar intereselor femeiei ca bărbatul să se folosească de bunurile ei în detrimentul creditorilor și să i trimească asupra nudei proprietăți;

Că ast-fel fiind, opozițiunea d-lui Căpitan N. Ianculescu, nefiind întemeiată, urmărirea ordonată de Tribunalul Iași, secția II prin jurnalul No. 103 de la 10 Decembrie 1896 cată să fie menținută;

Având în vedere cererea de cheltueli de judecată, pe care Curtea apreciindu-le le fixează la cifra de 150 lei. Pentru aceste motive, Curtea în majoritate.

Primesce apelul făcut de Prima Societate de Economie din Iași reformă sentința Tribunalului de Iași, secția II, No. 135/97 și respinge contestația făcută de D. Căpitan N. Ianculescu, la sequestrul aplicat pe veniturile feredeului «Sărata» din Iași, menținând urmărirea.

(ss) I. I. Vrânceanu, M. Grigoriu, N. Volenti, D. Sofian.

(ss) p. Grefier, V. G. Vrabie.

Osebită opiniune

Sub scrisul difer de opiniunea onoratei majorității pentru motivele următoare:

Creditorii au dreptul de a urmări numai nuda proprietate a bunurilor dotale, fiind-că prin constituirea dotei femeia nu instreinează bunurile ce și constituie dotă, pentru că bărbatul nu devine proprietarul lor, singurul lucru ce instreinează femeia, este folosința acelor bunuri; deci consecința este că creditorii n'au dreptul de a urmări veniturile dotei ca unele ce sunt ale bărbatului. Efectul regimului dotal este de a lovi femeia de incapacitate de a instrăina bunul dotal, dar el rămâne în patrimoniul ei și prin urmare creditorii au dreptul de a urmări, fără însă a putea urmări veniturile, chiar dacă veniturile dotale n'ar constitui un adevărat usufruct care să formeze o desmembrare a proprietății; pentru că în orice caz, bărbatul percepe fructele ca șeful asociațiunii conjugale, adică într'o calitate care i este proprie și nu ca un simplu mandatar al femeii, el profită de asemenea în numele său personal de excedentul veniturilor dotale;

Având în vedere că prin această soluțiune se conciliază și interesele creditorilor care vor putea urmări nuda proprietate și prin aceasta se salvează dreptul de gaj ce l'au asupra bunurilor femeii și pe de altă parte dreptul bărbatului asupra folosinței care prin contractul de căsătorie a fost conferit lui cu titlul oneros asupra bunurilor dotale.

Pentru aceste motive sunt de opinie a se respinge apelul și a se confirma sentința Tribunalului.

(ss) D. Porfiriu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI BRAILA

Audiența de la 30 Iulie 1897

Președenția D-lui Th. POPESCU-CUDALBU, Membru

Sentința civilă No. 564

Căpitan D. Mândăchescu și Zinca Mihalovici cu
Paraschiva Haralambescu.

Locațiune.— Dărâmarea unei părți din imobilul închiriat, din ordinul autorității, pentru casuri de insalubritate. Ce poate cere, în asemenea cas, locatarul.

Locatarul nu poate cere daune de la proprietar, în cas când o parte din imobilul ce ține cu chirie a fost dărâmat de proprietar din ordinul autorității pentru casuri de insalubritate, întru cât proprietarul n'a făcut de cât să se conforme unui ordin legal emanat de la autoritatea competentă, și prin urmare nu i se poate imputa că a comis un delict civil. In asemenea cas locatarul nu poate cere de cât, sau reconstruirea părții dărâmate, s'au reducerea chiriei, s'au chiar rezilierea contractului de închiriere.

S'a ascultat: d-nii H. Antinescu, avocatul apelanților Căpitan D. Mândăchescu și Zinca Mihalovici în desvoltarea motivelor de apel și d. P. A. Râmniceanu, avocatul intimatelor Paraschiva Haralambescu în combatere;

Tribunalul deliberând,

Având în vedere apelul făcut de Căpitan D. Mândă-

chescu și Zinca Mihalovicî contra cărței de judecată No. 1068/97, pronunțată de judecătoria de pace No. 1 Brăila.

Având în vedere concludsiunile luate de părți astă-zî în instanță ;

Având în vedere că din desbateri și actele prezentate de părți rezultă că d-na Paraschiva Haralambescu a luat cu chirie de la d. Căpitan Măndăchescu și Zinca Mihalovicî o cafenea proprietatea acestora situată în Brăila ; că în timpul locațiunei o parte din acest imobil, s'a constatat de autoritatea medicală și ingineriul comunei Brăila, că e un focar de infecțiune și pe baza regulamentului de edilitate s'a ordonat stricarea a două camere care serveau una pentru bucătărie și alta pentru facerea ceaiului de consumațiune în cafenea, d. Căpitan Măndăchescu fiind somat de Primărie prin somațiunea cu data de 8 Aprilie 1897 a dărâmat aceste camere și niște magazii, a somat și d-sa pe chiriașa sa d-na Paraschiva Haralambescu invitând'o a părăsi acele camere pentru a le dărâma ; În urmă d. Căpitan Măndăchescu conformându-se ordinului Primăriei Brăila, a dărâmat camera care servea pentru facerea ceaiului, iar d-na Paraschiva Haralambescu pentru acest fapt a intentat acțiune la judecătoria de pace din Brăila, pentru a fi condamnat la daune rezultând din distrugerea camerei și a și obținut câștig de cauză prin cartea No. 1068/97, atacată cu apel ;

Având în vedere că distrugerea camerei de către proprietarul Măndăchescu s'a făcut în urma ordinului Primăriei motivat de starea insalubră a acestei clădiri, constatată această stare de autoritățile în drept ;

Că intru cât proprietarul n'a făcut de cât a se conforma unui ordin legal emanat de la autoritatea competente, faptul s'eu nu poate fi considerat un delict civil și daunele care ar rezulta din aceasta, pentru chiriaș nu îl poate îndreptăți a le cere sub acest titlu, ci poate cere și reducerea de chirie și în caz de a nu se procura chiriașului folosința lucrului închiriat, a cere resilierea contractului de locațiune ;

Având în vedere că după cum rezultă din desbateri proprietarul distrugând camera constatată insalubră a înțeles a o reconstrui pentru a-și îndeplini obligațiunea sa de locator, că din acest punct de vedere cererea d-nei Haralambescu de a condama pe d. Măndăchescu la reconstruirea camerei este fondată ;

Având în vedere că din actul de expertiză aflat în dosar rezultă că suma necesară pentru reconstruirea camerei dărâmate și a unui cuptor ar fi de 180 lei ;

Având în vedere că se constată că cuptorul destinat la fierberea ceaiului a fost făcut de d-na chiriașă, fără autorizația proprietarului, reconstruirea lui, nu poate fi impusă locatorului și neîntrând în obligațiunile sale de locator, iar valoarea acestei lucrări apreciindu-se la suma de 30 lei urmează a se scădea această sumă din aceia de 180 lei necesară construirii camerei ;

Având în vedere cererea d-nei Haralambescu de a fi autorisată d-sa a reconstrui camera dărâmată, în caz de refus din partea proprietarilor cerere care este întemeiată ;

Având în vedere că pentru reconstruirea camerei e necesar a se acorda un termen proprietarului, termen pe care tribunalul îl fixează la două-zeci zile (20) ;

Având în vedere și cererea de cheltuieli, Tribunalul apreciind'o acordă 25 lei apelantului.

Pentru aceste motive

Admite în parte apelul făcut de Căpitan, D. Măndăchescu și Zinca Mihalovicî în contra cărței de judecată No. 1068/97 pronunțată de judecătoria de Pace No. 1, Brăila, pe care o reformă în parte.

Obligă pe Căpitan Măndăchescu și Zinca Mihalovicî a reconstrui camera distrusă în termen de 20 zile de la data pronunțării acestei sentințe, iar în caz de refus la reconstruire. Autorizează pe d-na Paraschiva Haralambescu a o reconstrui în comptul proprietarilor până la concurența sumei de 150 lei.

Respinge cererea de daune socotit a 40 lei pe zi la care sunt condamnați d-nii Măndăchescu și Zinca Mihalovicî.

Acordă apelanților douăzeci și cinci lei cheltuieli.

(ss) Th. Popescu-Cudalbu.

(s) grefier, M. C. Dănescu

ERATĂ

Paginația la CURIERUL JUDICIAR No. 34, de săptămâna trecută, punându-se cu 20 numere înapoi, rugăm a se îndrepta numerotația ast-fel ca pag. 2-a să înceapă cu No. 264 în loc de No. 244, cum s'a imprimat, sfârșind ast-fel pag. 8-a cu No. 272 în loc de 252.

BIBLIOGRAFIE

A apărut 2 volume :

TRATAT TEORETIC ȘI PRACTIC

DE

PROCEDURA CIVILA

DE

DIMITRIE CHEBAPCI

Doctor în drept, Avocat

Primul volum conține: Legea judecătoriilor de pace, acțiunile posesorie, acțiunea de revendicare, regulamentul de hotărnicii, legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică.

Volumul al II-lea conține :

ESECUȚIUNEA SILITĂ

Ambele volume fiind de mare folos, magistraților, avocaților și studenților în drept, ele se găsesc de vânzare la autor *str. Plantelor No. 39*, și se pot procura în urma unei scrisori și a înaintării costului prin mandat postal.

Fie care volum costă 12 lei, ambele volume 24.

Sub presă Vol. III